

Ο Mike Marshall στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Φάρος

Μικρές χαρές επιλέξιμης προέλευσης

info

Η έκθεση διαρκεί μέχρι τις 21 Μαΐου. Ώρες Ανοιχτής Πύλης: Τρίτη-Παρασκευή 10.00-18.00 και 5.00-17.00. Πληροφορίες: www.thepharosartnet.org

ΠΟΛΙΤΗΣ

Κυριακή, 15 Απρίλιος 2007, p. 46

Προσωπικά με ενδιαφέρει η σχέση μεταξύ αντικειμένου και θεατή και αυτό είναι κάτι που ίσως εξελιχθεί, όπως και η τέχνη που κρατά πολιτική στάση και ωθείται κυρίως από το διεθνισμό

Με την παραδοχή της βρετανικής του υπόστασης και της προσεγμένης, μετρημένης και μικρών διαστάσεων τέχνης του, ο εικαστικός Mike Marshall εκθέτει για πρώτη φορά τη δουλειά του στην Κύπρο και ομολογεί: «Θα ήθελα να πετάω πράγματα σε ένα χώρο και να το ονομάζω Τέχνη. Θα ήταν πιο ξεκούραστο και εύκολο»!

Προσωρινός κάτοικος ενός παλιού σπιτιού δίπλα ακριβώς από το φυλάκιο του Αγίου Κασσιανού στην παλιά Λευκωσία, ο Mike Marshall άνοιξε το παράθυρό του προς βορρά και έβλεπε τα κατεχόμενα. Άνοιξε το παράθυρό του στο νότο και αντίκριζε την ελεύθερη πόλη. Η πρώτη εντύπωση από την πρωτεύουσα, μια εικόνα σιωπής - πλην όμως ηλιόλουστης σιωπής -, σε αντίθεση με την τέχνη του, που τη σκιάζουν βροντές και καταιγίδες (φτάνει να επισκεφτείτε το «μαύρο δωμάτιο»!)

Από τις γκαλερί Tate, Whitechapel του Λονδίνου στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Φάρος της Λευκωσίας, ο Mike Marshall φιλοξενείται για 50 μέρες στην πόλη. Ο εικαστικός καλλιτέχνης, ασχολείται με το βίντεο, τη φωτογραφία και τον ήχο, με σταθερά στοιχεία στη δουλειά του τη λιτότητα και την ομορφιά στο σύνθετο. Παίρνει απλά σενάρια και τα ανα-σχηματίζει, υπερθεματίζοντας ό,τι εμείς οι υπόλοιποι απλά προσπερνούμε...

Το βέβαιο είναι ότι οι τέχνες ολοένα και απέχουν από ένα

συγκεκριμένο κίνημα και έχουν να κάνουν με πολλούς ανθρώπους που κάνουν πολλά και διάφορα πράγματα ανά τον κόσμο

Η δουλειά σας σχετίζεται με τη μετατροπή και επαναξιολόγηση απλών σκηνικών. Πώς προσεγγίζετε αυτές τις συνισταμένες;

Απλά καταπιάνομαι με την ιδέα της παρατήρησης και αυτό κάνει τα μικρά πράγματα μεγάλα και σημαντικά. Επικεντρώνομαι σε ό,τι μικρό συνήθως προσπερνούμε ενώ εκεί κρύβονται πολλές χαρές, που αφορούν στις εμπειρίες μας. Με ενδιαφέρει, λοιπόν, να επιστρέψω στις πρωταρχικές εμπειρίες και η τέχνη, μου παρέχει αυτή τη δυνατότητα.

Εντούτοις αυτού του είδους η εμπειρία, η επιστροφή στα απλά και βασικά, ενέχει την πολυτέλεια του χρόνου που στις μέρες μας, είναι δύσκολο να βρεθεί.

Πράγματι, είναι μια πολυτέλεια αυτή η διαδικασία. Κι εγώ όμως ζω σε μια μεγαλούπολη, γι' αυτό αντιλαμβάνομαι πως είναι ωραίο να βραδύνουν κάποτε οι ρυθμοί και να βρίσκουμε χρόνο και να απαιτούμε να βιώνουμε τα απλά πράγματα, να απολαμβάνουμε μικρές χαρές. Είναι άλλωστε ενδιαφέρον να αλλάζουμε ρυθμούς, πότε να επιταχύνουμε και πότε να επιβραδύνουμε...

Τι μπορεί να είναι οι μικρές χαρές;

Οτιδήποτε. Είναι μάλλον ζήτημα προσέγγισης παρά υπόστασης ενός αντικειμένου. Αναμφίβολα κάποια πράγματα είναι πιο ενδιαφέροντα από άλλα, όμως πολλές φορές μπορούμε να μετατρέψουμε κάτι ανιαρό σε ενδιαφέρον αν το προσεγγίσουμε με διαφορετικό τρόπο. Ακόμη κι εμείς οι ίδιοι μπορούμε να είμαστε ανιαροί ή ενδιαφέροντες. Προσωπικά απολαμβάνω ιδιαίτερα τα πράγματα που κινούνται. Μπορούν να έχουν την απλούστερη μορφή και όταν κινούνται να προκαλούν ελάχιστη προσοχή. Αν όμως πάρεις μια κάμερα, μαγνητοσκοπήσεις ένα κινούμενο αντικείμενο και παρέμβεις στην εικόνα του, ακόμη και λίγο, μπορείς να τραβήξεις την προσοχή πάνω του. Με μια

μικρή παρέμβαση, ειδικά όταν αυτή εστιάζει στην υποψία και στην αντίληψη, αποκαλύπτεται ο τρόπος με τον οποίο βιώνουμε μια εμπειρία και πώς αυτή λειτουργεί πριν και μετά.

Πώς προέκυψε η ιδέα της παρατήρησης των πραγμάτων;

Από τα ταξίδια. Όταν είσαι νέος και ταξιδεύεις για πρώτη φορά και επιστρέφεις, ο κόσμος μοιάζει διαφορετικός. Έχεις το αίσθημα ότι η ζωή είναι γεμάτη δυνατότητες. Μπορείς να κοιτάξεις τι έχασες και να εξετάσεις τι θα κάνεις μετά. Αυτό το αίσθημα κρατά μια-δύο βδομάδες και μετά χάνεται. Όσο περισσότερο ταξιδεύεις όμως, τόσο πιο έντονο γίνεται. Ορισμένες φορές έχουμε το αναζωογονητικό αίσθημα της απόστασης από τη ρουτίνα και από ό,τι έχουμε συνηθίσει. Εκείνο που πραγματικά απολαμβάνω από τα ταξίδια είναι την επιστροφή. Το ότι νιώθω διαφορετικά. Πραγματικά το απολαμβάνω. Μια φωτογραφία είναι το ελάχιστο απ' ό,τι απομένει. Αλλά είναι εκεί.

Ασχολείστε με τις νέες τεχνολογίες και είναι ευτυχές το γεγονός ότι χρησιμοποιούνται στις τέχνες.

Είναι πολύ χρήσιμες. Για να «συλλάβεις» σκηνές και στοιχεία χρειάζεται χρόνο. Με τα τεχνολογικά μέσα δίνεις μια άλλη εκδοχή των αντικειμένων που μαγνητοσκοπείς ή ηχογραφείς.

Και η ηχογλυπτική;

Είναι πολύ ενδιαφέρουσα. Μόνο και μόνο με το να ακούσεις έντονα, σε αλλάζει περισσότερο απ' ό,τι η ίδια η εμπειρία. Αν κοιτάξεις και αν ακούσεις πολύ προσεκτικά, πετυχαίνεις πολύ περισσότερα. Βρίσκω ιδιαίτερα ενδιαφέροντα τον τρόπο με τον οποίο ο ήχος αλλάζει. Μπορείς να ανασκευάσεις ήχους με μεγάλη ακρίβεια και να αναδομήσεις το χώρο. Αυτό δεν μπορείς να το καταφέρεις με κανένα άλλο τρόπο. Αν ηχογραφήσεις ένα κήπο και παίξεις τον ήχο του με διαφορετικό τρόπο, μπορείς σ' αλήθεια να... μεταφύτεις καταστάσεις χωρίς να καταχραστείς το αρχικό υλικό.

Αλήθεια, πώς ηχογραφείται ένας κήπος; Πόσοι ήχοι μπορεί να υπάρχουν σε ένα κήπο;

Πολλοί. Τα πουλιά, τα φυτά, ο αέρας. Πρωτίστως ο αέρας, που δεν είναι ποτέ νεκρός, αλλά πάντα ζωντανός. Οπότε κι αν δεν υπάρχουν άλλοι ήχοι, υπάρχει πάντα ο αέρας, που χρειάζεται για να δίνουμε την εντύπωση πως είμαστε σε ένα χώρο, διαφορετικά η εικόνα είναι μονοδιάστατη. Με τον ήχο του αέρα μπορείς να ανασκευάσεις το μέγεθος του χώρου, να του δώσεις σχήμα, να ορίσεις το περιεχόμενό του. Δεδομένου ότι ο ήχος μπορεί να αντιγράψει ένα χώρο, μπορείς να τον επανακολλήσεις κάπου αλλού και να έχεις ένα ακριβές αντίτυπο. Μπορείς όμως να τον ανασκευάσεις και να ανα-δημιουργήσεις χώρους πολύ ρεαλιστικά και με ακρίβεια. Τα ηχητικά εφέ μπορούν να σε ξυπνήσουν ή να επιβραδύνουν τις κινήσεις σου, ακόμη και να σε προκαλέσουν να δεις με άλλο μάτι αυτό που κοιτάξεις. Ο ήχος είναι πολύ διακριτικός και σε μετατοπίζει χωρίς να το αντιληφθείς.

Κοιτάζοντας μια εικόνα απλή, που δεν έχει ιδι-

αίτερη επίδραση πάνω μας, θα μπορούσε ο ήχος που τη συνοδεύει να μας επηρεάσει περισσότερο;

Θα μπορούσε να δουλέψει μ' αυτό τον τρόπο, όταν όμως πρόκειται για μια διαδικασία που δίνει περισσότερη προσοχή στον ήχο. Επιπλέον, υπάρχει η περίπτωση μια εικόνα που δεν απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή οπτικά, να μην προκαλεί ούτε ηχητικά. Όμως, ναι, ο ήχος μπορεί να αλλάξει τον τρόπο που κοιτάζουμε άρα εκείνο που αλλάζει είναι η αντίληψη και ο τρόπος που το βιώνουμε. Είναι αλήθεια ότι ο ήχος κάποτε είναι σημαντικότερος από την εικόνα γιατί είναι αποτελεσματικός. Είναι, επίσης, ενδιαφέρον το ότι μπορούμε εμείς να τον αλλάξουμε, να τον μακρύνουμε ή να τον συντομεύσουμε, να τον εντεινουμε ή να τον χαμηλώσουμε...

Τι επίδραση θα θέλατε να έχει η δουλειά σας στο κοινό;

Θα ήθελα να κοιτάζουν καλά, να ακούνε καλά και να συμμετέχουν. Είναι πολύ πιο ενδιαφέρον και χρήσιμο όταν κάποιος έχει αντίληψη του τι κοιτάζει και τι ακούει και αφιερώνει χρόνο σ' αυτό.

Υπάρχει η έννοια της αμφίδρομης επικοινωνίας ανάμεσα στη δουλειά σας και το κοινό.

Ναι, με ενδιαφέρει η διάδραση και η αναζήτηση πειραματικών τρόπων με τους οποίους το κοινό θα προσεγγίσει τη δουλειά μου. Είναι μια πρόκληση να βλέπεις τι θεωρεί ο κόσμος ενδιαφέρον και γιατί.

Αξιολογεί διαφορετικά τα ίδια πράγματα.

Ναι, παίρνεις διάφορες εκτιμήσεις και είναι διαφορετικές από τη δική σου, αλλά και όμοιες παράλληλα.

Μιλώντας γενικά για την τέχνη, αναρωτιέμαι αν οι μέρες της conceptual art έχουν τελειώσει και κατά πόσο επιστρέφουμε σε κάτι οπτικά πιο «ικανοποιητικό»;

Υπήρξε πράγματι μια στιγμή όταν τα αντικείμενα δεν είχαν τόση σημασία όσο η ιδέα τους. Αυτό θα πηγαινοέρχεται αλλά δεν θα εγκαταληφθεί πλήρως. Η conceptual art είναι εγωκεντρική, όμως η τέχνη πιστεύω πως ακολουθεί ένα άλλο δρόμο. Προσωπικά με ενδιαφέρει η σχέση μεταξύ αντικειμένου και θεατή και αυτό είναι κάτι που ίσως εξελιχθεί. Από την άλλη, υπάρχει η τέχνη που κρατά πολιτική στάση και ωθείται κυρίως από το διεθνισμό. Τα πράγματα κάνουν τον κύκλο τους. Ποιος ξέρει; Το βέβαιο είναι ότι οι τέχνες ολοένα και απέχουν από ένα συγκεκριμένο κίνημα και έχουν να κάνουν με πολλούς ανθρώπους που κάνουν πολλά και διάφορα πράγματα ανά τον κόσμο.

Τοποθετείτε τη δική σας δουλειά σε κάποια κατηγορία;

Όχι. Δεν είναι απαραίτητα εξηρησιονισμός, ούτε καθαρά conceptual art. Υπάρχει μια τάση ρομαντισμού, από την άποψη ότι με ενδιαφέρει ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε και βιώνουμε κάποια πράγματα αλλά και ποια είναι τα όριά τους. Επιπλέον, ταξιδεύοντας σε άλλες χώρες, παρατηρώ ότι η τέχνη που παράγεται στην Αγγλία είναι ελεγχόμενη (χωρίς αυτό βέβαια να είναι απόλυτο) και -κατά ένα τρόπο -συγκρατημένη. Απ' αυτή την έννοια, θεωρώ ότι η τέχνη μου είναι εγγλέζι-

**Αν ηχογραφήσεις
ένα κήπο και παίζεις
τον ήχο του με
διαφορετικό τρόπο,
μπορείς στ' αλήθεια
να... μεταφυτέψεις
καταστάσεις κωρίς
να κατακραστείς το
αρχικό υλικό**

κη. Το αντιλαμβάνομαι ορισμένες φορές. Έχει εγγλέζικα χαρακτηριστικά.

Η brit art πάντως είναι ένα πολύ σύγχρονο κίνημα στις μέρες μας.

Ναι, όμως πρόκειται για αντιδραστικές συμπεριφορές. Είναι παιχνιδιάρικα. Ο κόσμος αντιδρά απέναντί της. Εγώ δεν το κάνω αυτό. Άρα δεν τοποθετείται ούτε στην brit art. Απλά της δίνω κάποια εγγλέζικα χαρακτηριστικά γιατί είναι συγκρατημένη. Δεν αφορά σε μεγάλες εγκαταστάσεις. Σε άλλες χώρες, όλοι διαθέτουν μεγάλους χώρους όπου «ρίχνουν» μέσα αντικείμενα και φτιάχνουν τέχνη. Παντού, εκτός από την Αγγλία. Εμείς έχουμε την τάση να περιοριζόμαστε σε μικρούς χώρους. Αυτό οφείλεται στο ότι ο κόσμος δεν μπορεί να έχει μεγάλους χώρους λόγω υψηλών ενοικίων, γι' αυτό περιορίζεται σε μικρούς χώρους, περιορίζοντας παράλληλα την τέχνη του. Επίσης, όταν η τέχνη διαχέεται στο χώρο, φαντάζει φιλόδοξη. Εμείς δεν είναι ελεύθερη φόρμα. Είναι πολύ μη-εξπρεσιονιστική. Οι καλλιτέχνες δεν παίρνουν από το συνειδητό χωρίς να το ελέγξουν. Υπάρχει πολλή αυτοκριτική. Είναι προσεγμένη, μετρημένη, καθόλου ξεκούραστη, ακριβής και μικρών διαστάσεων.

ΠΟΛΙΤΗΣ

Κυριακή, 15 Απριλίου 2007, p. 46